

Nieuwsbrief

Juni 2020

GOO

gelders
ondergrond
overleg

Beste GOO-leden,

In deze nieuwsbrief lees je meer over onder meer Verrijkende landbouw, SPRONG en Bodembeheer van de Toekomst. Ook vind je een terugkoppeling van het overleg met de stuurgroep. De themagroep Omgevingswet is in wording.

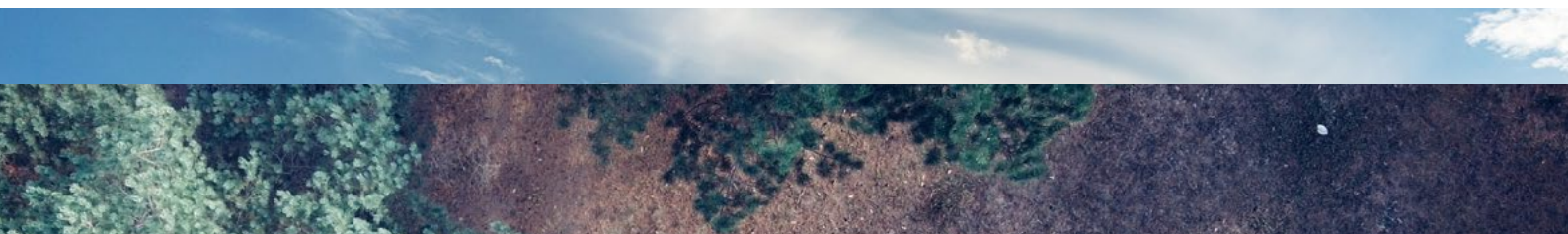
Maar om te beginnen een enorm groot 'dank je wel' voor Jan Klein Kranenburg (RWS) in deze nieuwsbrief. Jan heeft afscheid van het GOO genomen. Jan is een echte pionier geweest in de Gelderse samenwerking voor bodem en ondergrond. Hij staat binnen het GOO bekend om zijn snelle schakelen binnen zijn grote netwerk. Vragen werden per omgaande beantwoord. We zijn blij met zijn input de afgelopen jaren, ook zijn positief kritische houding en werkwijze waarderen wij zeer. Jan, bedankt! Het stokje is overdragen aan Jan Frank Mars. Jan Frank is accountmanager voor Overijssel en Gelderland vanuit Bodem+. Welkom Jan Frank!

Er staan weer interessante sessies gepland. Op 8 juli staat een virtuele sessie voor voorbereiding van de ter inzage legging grondwaterverordening en gekoppeld het Regionale Waterprogramma gepland. Al eerder, op 30 juni, organiseert provincie Gelderland een virtuele informatiemarkt over de Aanvullende Strategische Voorraden Drinkwater (ASV). Genoeg kennis te halen en te delen dus! Wil je je aanmelden voor deze sessies: lees verderop meer!

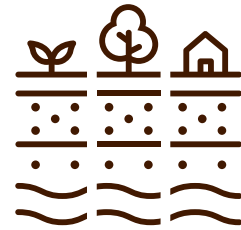
Wil je aandacht voor een bodemthema in een van de volgende nieuwsbrieven? Stuur dan graag een e-mail naar goo@gelderland.nl, onder vermelding van het thema.

Blijf gezond en zorg goed voor elkaar.

Ron Nap, netwerk coördinator GOO

Nieuws van de themagroep Bodem uitvoering en beleid

Op donderdag 4 juni kwamen geïnteresseerden voor het thema bodem uitvoering en beleid virtueel bij elkaar. Onder meer PFAS, warme overdracht en grondwaterbeheer kwamen ter sprake. Kennis en ervaringen werden gedeeld. Ook het NGE project passeerde de revue. Wil je hieraan actief deelnemen? Stuur dan een e-mail naar goo@gelderland.nl. Het verslag van de sessie op 4 juni lees je [hier](#) .

Op **10 september** vindt de volgende themasessie Bodem uitvoering en beleid plaats. Op de agenda staan in ieder geval: bruidsschatregels bodem, nieuwe verontreinigingen en voortgang warme overdracht. Locatie (fysiek of virtueel) is nog nader te bepalen.

Op 20 mei vond de sessie over Lood in de bodem en PFAS plaats. De toolkit 'Lood in de bodem' vind je op het GOO-platform op Geldernet.

Nieuws van de themagroep Energietransitie

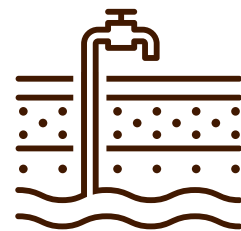
Wat wil jij weten over de energietransitie?

De werkgroep energietransitie krijgt vorm door kwartiermaker Anne ten Brummelhuis (OVIJ). Om jullie zo goed mogelijk te ondersteunen in de laatste ontwikkelingen rondom energietransitie heeft de themagroep een enquête opgesteld.

Heb jij behoefte om je kennis over één of meerdere onderwerpen te vergroten?

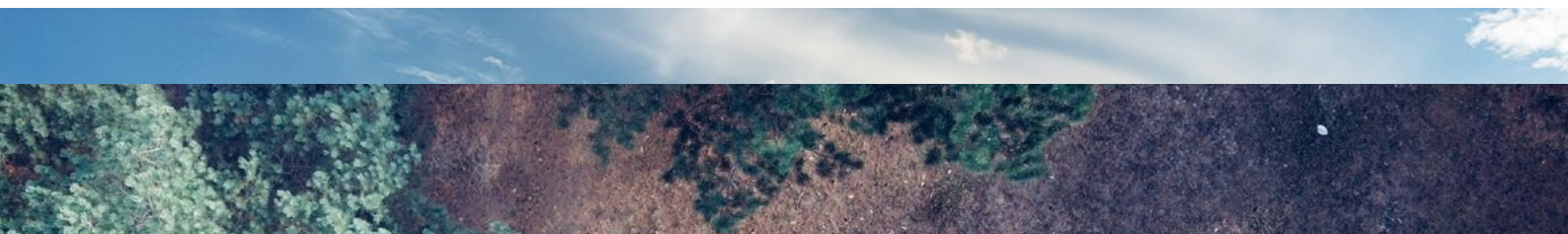
Of heb jij interesse in onze themagroep? Bekijk dan [hier](#) onze vragen aan jou!

Nieuws van de themagroep Grondwatersystemen & klimaatadaptatie

Op woensdagmiddag 8 juli organiseert het GOO een virtuele bijeenkomst over de omgevingsverordening het Regionale Waterprogramma (RWP).

Ondanks het uitstel van de datum inwerkingtreding van de Omgevingswet houdt de provincie het tempo erin! Zo ligt er inmiddels een concept omgevingsverordening klaar die over niet al te lange tijd de inspraak in gaat en is er een informele consultatie geweest over het Regionale Waterprogramma (RWP). Ook deze gaat binnenkort de inspraak in.

De voorgestelde regels voor grondwater in de verordening zijn gekoppeld aan nieuw geformuleerd beleid over het omgaan met historische grondwaterverontreinigingen en richt zich op wat we nog gaan vragen aan derden; initiatiefnemers die een locatie gaan ontwikkelen en stuiten op een bodemverontreiniging. In het Regionale Waterprogramma is het ook beleidsmatig opgenomen. Er is ook opgenomen dat er samen met de Waterschappen nieuwe regels moeten komen voor ongewenste verplaatsing. De provincie wil op woensdag 8 juli een presentatie verzorgen en daarover vervolgens met de themagroep grondwatersystemen & klimaatadaptatie in gesprek gaan.

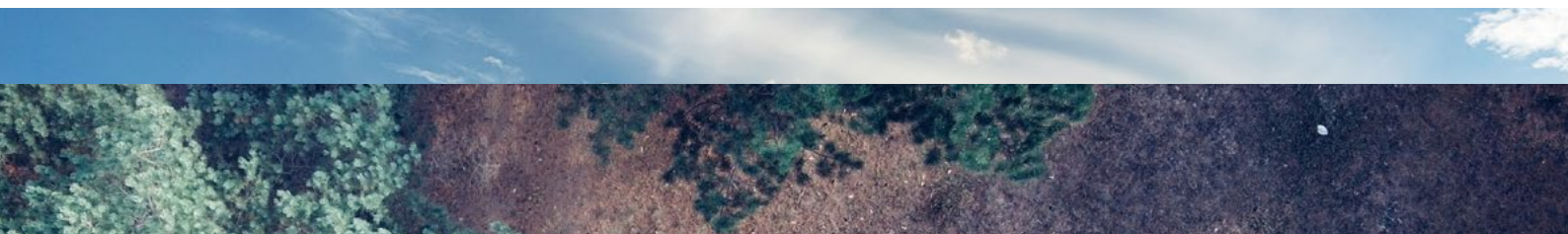
Ook als niet-deelnemer van de themagroep ben je van harte uitgenodigd om aan het gesprek mee te doen en kennis te nemen van de ontwikkelingen. Meld je graag aan via goo@gelderland.nl.

Zo'n gesprek op afstand en vanachter het scherm is anders en zal ook anders georganiseerd worden dan normaal. Het wordt hoe dan ook een interactieve sessie!

Tot die tijd raden we je aan kennis te nemen van de ook in de aanvullingswet bodem genoemde, handreiking '[grondwaterkwaliteit onder de Omgevingswet](#)'. De verwachting is dat 80 % van de vragen over beleid, regels, rollen en taken voor de verschillende decentrale overheden beantwoord worden.

Nieuwe datum inwerkingtreding Omgevingswet: 1 januari 2022

Ron Nap: "De inwerkingtreding per januari 2022 geeft ons extra tijd om onder meer de 'warme overdracht' van bodemtaken (Wbb) goed te begeleiden. Er verandert nogal wat. Gemeenten worden primair verantwoordelijk voor de leefomgeving. Dus ook voor de bodemkwaliteit. Bodembeheer vraagt alle aandacht. De gemeenten hoeven daarbij het wiel niet zelf uit te vinden. Door samen te werken, komen we samen verder. Het GOO ondersteunt daarbij. Momenteel werken we aan het inrichten van de themagroep 'Omgevingswet'. RDHV ondersteunt ons daarbij. Met projecten als SPRONG en '[Samen de diepte in](#)' is het GOO al actief op het gebied van de Omgevingswet. Het GOO wil een verbindende factor zijn bodem en ondergrond opgaven, tussen collega's bij overheden en betrokken partijen en de nieuwe werkwijze onder de Omgevingswet. De extra tijd die we nu hebben, willen we optimaal benutten door nog meer samen op te trekken als collectief. Kennis te ontwikkelen en te delen. Te leren van pilots en projecten."

Nieuws over de themagroep Omgevingswet

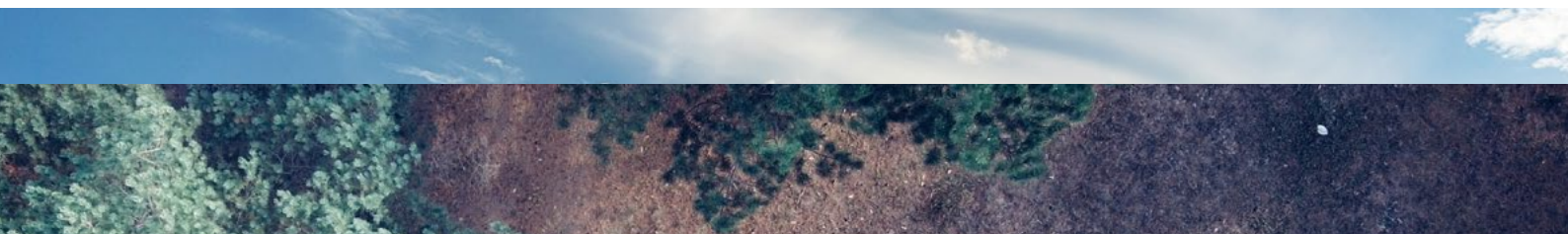

De themagroep Omgevingswet is in wording! Meike Kool en Marco Vergeer van RHDHV ondersteunen ons bij het ‘instapklaar’ maken van deze themagroep. Dat betekent dat er een programma voor de thematrekker wordt opgesteld. Het programma omvat activiteiten – geprioriteerd & gestructureerd rondom te bereiken doelen – die ons gaan helpen om het grote thema Omgevingswet op te pakken. Het GOO kijkt hierbij vooral naar de uitvoeringspraktijk. We gaan voor ‘concreet’ want daarmee ondersteunen we jullie het meest.

Het zogenoemde strategisch overleg van het GOO heeft de afgelopen weken twee keer om de virtuele tafel gezeten om het programma te ontwerpen. Dat heeft al geresulteerd in een doelen – inspanningen – netwerk (DIN). Hieronder is de concept versie weergegeven. Tijdens de gesprekken kwam duidelijk naar voren dat er onderscheid nodig is voor activiteiten die zich richten op het nieuwe normaal onder de Omgevingswet aan de ene kant en aan de andere kant de werkzaamheden die zijn gericht op de korte termijn. Vooral in dat laatste stuk is het zo dat er een sterke behoefte bestaat aan concrete veranderingen, zowel in de periode voor inwerkingtreding van de Omgevingswet als in de eerste jaren, terwijl de winkel open blijft. Afgesproken is dat de GOO in die concrete aanpassingen meer regie gaat voeren.

We willen snel dit overzicht aan jullie presenteren én uitwerken. Vanuit jullie is er behoefte aan duidelijkheid en concretisering. Vanuit het GOO is er behoefte om input en samen met jullie hierin op te trekken. Samen bereiken we meer.

Nog voor de zomer gaan we hierover graag breed in gesprek. We denken hierbij aan een werksessie met RO-collega's en projectleiders Omgevingswet bij gemeenten en omgevingsdiensten: het is belangrijk dat bij deze collega's bodem onder de aandacht wordt gebracht. In de werksessies 'spreekijd bodem' van het project 'Samen de diepte in' worden verdiepende vervolgessies georganiseerd met dezelfde doelgroep, maar dan op het schaalniveau van de Omgevingsdiensten.

Een verzoek van ons aan jou: wil je jouw contacten, die strategisch beleidsmatig bijdragen aan de Omgevingswet, van visie naar programma tot omgevingsplan, delen met het GOO? Dat kan via goo@gelderland.nl.

We houden je op de hoogte!

Aandacht voor Aanvullende Strategische Voorraden Drinkwater (ASV)

Virtuele informatiemarkt op 30 juni

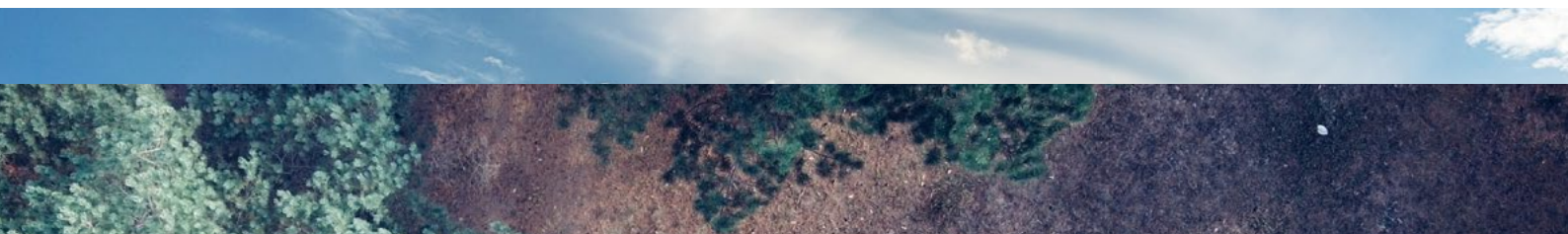
Om op de middellange termijn (2040) te voorzien in voldoende en veilig drinkwater zoekt de provincie ASV grondwater. Een grote bevolkingsgroei, economische groei, klimaatverandering en het steeds intensiever gebruik van de bodem zijn redenen om grondwater te reserveren. Op 19 mei 2020 stelden Gedeputeerde Staten de kadernotitie met de alternatieven vast en stuurden ze deze ter informatie aan Provinciale Staten. Daarmee is nog geen besluit genomen! In de periode juni tot en met december 2020 doet de provincie Gelderland verder onderzoek voor het Milieueffectrapport (MER). Wil jij hier meer over weten? De provincie Gelderland organiseert een [informatiemarkt](#) op 30 juni 2020 waarbij in gesprek gaat met betrokken hydrologen en beleidsadviseurs van provincie Gelderland. Aanmelden voor deze kan sessie kan [hier](#).

Nieuws over de stuurgroep

Op donderdag 7 mei 2020 was het eerste stuurgroepoverleg van het GOO. Via Teams troffen Henk Driessen en Ron Nap de onderstaande bestuurders.

- Jan van der Meer, gedeputeerde provincie Gelderland
- Carol van Eert, burgemeester gemeente Rheden
- Paul Hofman, wethouder gemeente Bronckhorst

Na de kennismakingsronde is er gesproken over de rol van de stuurgroep en de activiteiten van het GOO tot het volgende overleg op 16 september.

Rol stuurgroep

De rol van de leden van de stuurgroep is om aandacht te vragen voor bodem en ondergrond in de eigen netwerken en binnen de eigen werkzaamheden. Zo kunnen we steeds meer, samen, als één overheid, werken aan een blijvend gezonde en vitale Gelderse bodem.

Aandachtspunten vanuit de stuurgroep

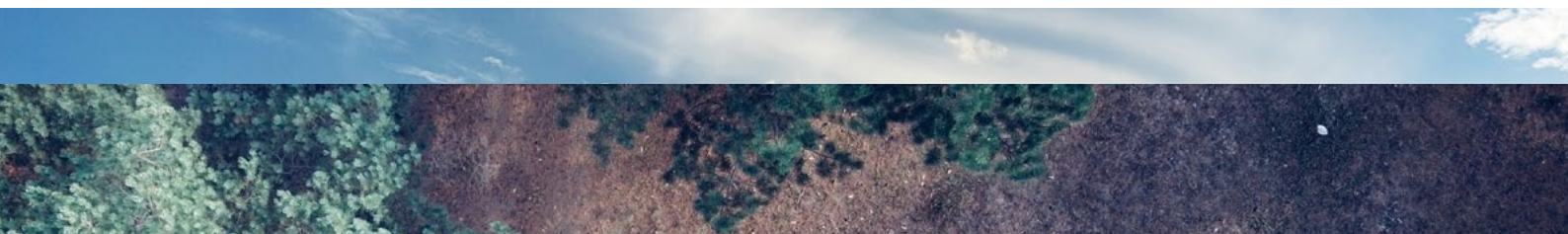
- Creëren bewustwording bij gemeenten in de nieuwe rol voor bodem en ondergrond.
- Werven bestuurder vanuit de waterschappen voor de stuurgroep GOO.
- Het stimuleren van GOO-partners om afstemming over Gelders beleid binnen het GOO netwerk te zoeken.
- Regionaal aansluiting vinden bij de Regionale Energie Strategieën gekoppeld aan het Gelders Energie Akkoord (GEA), Regionale (klimaat) Adaptatie Strategieën (RAS) en de diverse gemaakte regiodeals, Foodvalley, Cleantech regio en Achterhoek binnen het Interbestuurlijk Programma (IBP).
- Rol omgevingsdiensten rond de uitvoering van de bodemtaken onder de Omgevingswet verstevigen.
- Het GOO is een informeel en vrijblijvend netwerk. Dat is een kracht maar ook een kwetsbaarheid. We moeten zoeken naar meer gedragenheid door regionale partners.

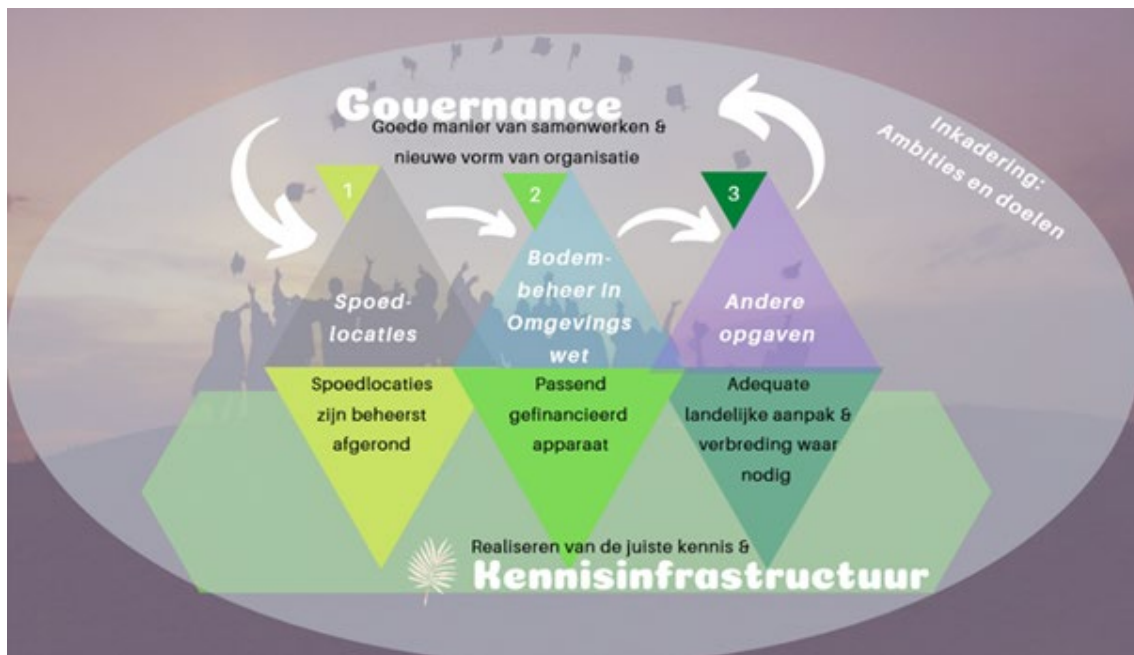
Nu aan de slag met

- het inrichten van de themagroepen en voorzien van werkprogramma's;
- het uitvoeren van (kennis)projecten;
- programmeren en uitvoering van beleidskennisvragen en behoefte;
- het actief benaderen van gemeenten en OD's over de transitie in het bodemwerkveld;
- inzichtelijk maken van de financiering en ondersteuning kennisbehoefte;
- ambtelijke aanhaking organiseren bij de diverse maatschappelijk opgaven die in omgevingsvisies en/of in uitvoerende programmering zijn opgenomen (verbinden).

Het volgende stuurgroepoverleg vindt op 16 september plaats. Ron gaat vol aan de bak met alle acties. Dat doet hij bij voorkeur samen. Wil je bij het uitvoeren van een van de acties betrokken zijn? Heb je goede ideeën? Laat het Ron graag weten.

De drie stuurgroepenleden hebben een vlog over hun betrokkenheid bij het GOO gemaakt. Je vindt de vlogs op onze LinkedIn pagina.

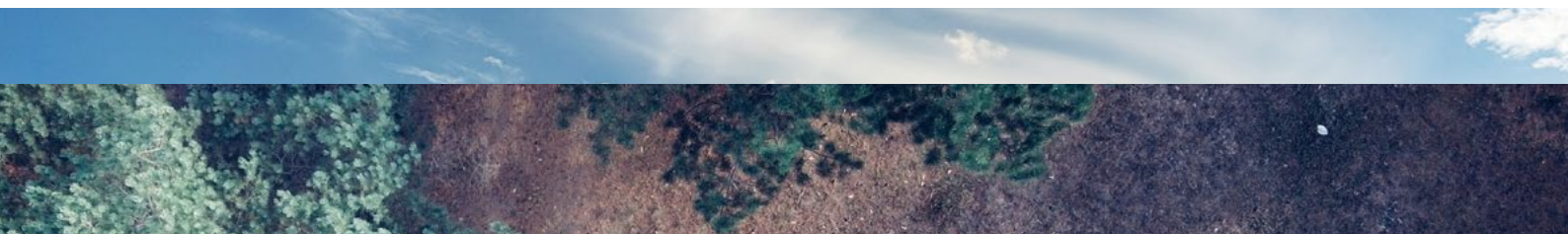
Nieuwe bestuurlijke afspraken

Op korte termijn worden nieuwe bestuurlijke afspraken met het Rijk gemaakt over de financiering van bodemtaken en apparaatskosten voor de periode vanaf 2021. De ambitie hierbij is om te komen tot een goed systeem van samenwerking dat gericht is op de inhoud en opgaven die er voor het bodem- en grondwatersysteem zijn, in relatie tot maatschappelijke opgaven.

De invulling van die afspraken met het Rijk loopt langs vijf sporen:

1. De blijvende zorg voor afhandeling spoedlocaties;
2. Bodembeheer in de Omgevingswet;
3. Het voorkomen van maatschappelijk ontwrichting door “nieuwe” opgaven zoals PFAS, lood, asbest en toename kennis en meten van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS);
4. Governance gericht op samenwerking en
5. Een passende kennisinfrastructuur.

De VNG heeft al laten weten de input van het GOO op een aantal sporen te waarderen en heeft gevraagd om leden van de stuurgroep te mogen interviewen en hun visie te geven op de nieuwe afspraken voor bodem en ondergrond.

Nieuws over projecten

Samen de diepte in (SDDI)

Wil je meer weten over de ontwikkelingen binnen het consortium SDDI? Lees dan de bijgevoegde memo 'Stand van zaken SDDI project Gelderland'. Geen tijd om nu te lezen?

De highlights zijn:

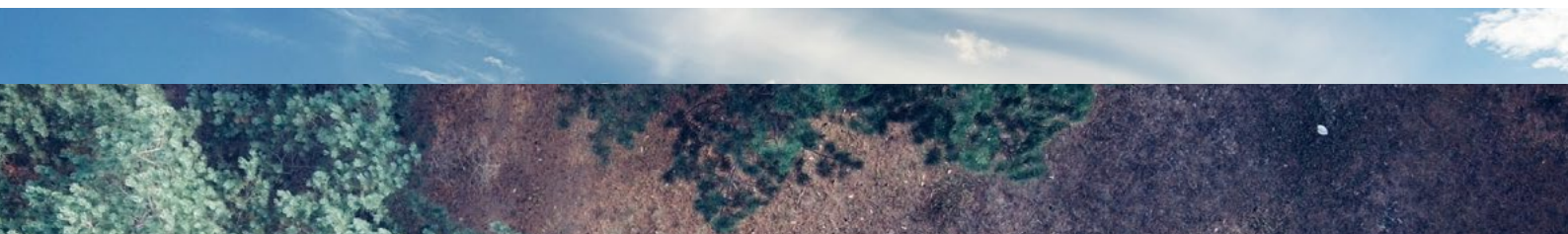
- SDDI sluit hernieuwde samenwerkingsovereenkomst met aangesloten regio's;
- SDDI organiseert een bestuurlijke bijeenkomst binnen Gelderland om het belang van de ondergrond bij maatschappelijke opgaven in beeld te brengen bij meerdere bestuurslagen en zodoende uitwerking in omgevingsbeleid een impuls te geven;
- Project stadsatlas Culemborg van start;
- Spreektijd bodem is voor veel regio's in Gelderland in gang gezet. Hieronder lees je meer wat deze spreektijd inhoudt.

De spreektijd bodem heeft als doel om de positie en mogelijkheden van bodem en ondergrond bij de maatschappelijke opgaven voor het voetlicht te brengen. Daarvoor is het van belang dat specialisten en degene die zich bezighouden met de concrete invulling van het instrumentarium van de Omgevingswet nader tot elkaar komen. Zeker gezien de wens voor meer integraliteit bij de benadering van de maatschappelijk vraagstukken, is het goed beter zicht te krijgen in elkaars behoeften en ervaringen. Om dit te faciliteren organiseert SDDI spreektijden voor bodemprofessionals bij reguliere overlegmomenten van programmamanagers Omgevingswet. Lees de memo voor meer informatie!

VNG-Programma Bodembeheer van de toekomst

Informatie over het VNG project Bodembeheer van de toekomst is vanaf nu te vinden op www.samendediepte.nl .

Het programma 'Bodembeheer van de toekomst' is erop gericht gemeenten en Omgevingsdiensten te informeren en te faciliteren bij het opnemen van regels over de kwaliteit van grond, grondwater en ondergrond in hun omgevingsplannen. De wens van bodemprofessionals is zoveel mogelijk concretisering van de wet. Daarom werkt men binnen het programma 'Bodembeheer van de toekomst' aan goed toepasbare informatie en kennis voor de dagelijkse praktijk. Bijvoorbeeld door middel van staalkaarten van regels. We houden je via onze nieuwsbrief en LinkedIn op de hoogte van de ontwikkelingen. Je kunt natuurlijk ook zelf de [website](http://www.samendediepte.nl) in de gaten houden!

De SPRONG naar een integrale aanpak

Onze opgaves in het ruimtelijke domein (bodem, water, groen) worden complexer en vragen steeds vaker een integrale benadering. Afstemming is vereist maar het moet geen ‘polderen’ worden. Samenwerken is noodzaak, maar wie is dan verantwoordelijk? Wat is de rol van de regels en handreikingen voor nieuwe stoffen? Hoe kun je als decentrale organisaties en overheden in de verbindende opgaven als één overheid, samenhangend en samenwerkend, handelen? Het GOO, VNG, het uitvoeringsprogramma Bodem en Ondergrond en het Nationaal Bodem- en Water Traineeship organiseren gezamenlijk online sessies, onder de projectnaam SPRONG waarbij we met elkaar ontdekken hoe we ‘anders werken’ zoals bedoeld onder de Omgevingswet. Wil jij meedoen in één van onze sessies (eind juni / begin juli)? Meld je nu [hier](#) aan vóór 23 juni 2020. Vragen of wil je meer weten? Neem dan contact op met Bowine Wijfels van Netwerk & Co: bowine@netwerkenco.nl of bekijk onze [LinkedIn post](#) .

Duurzame landbouw in Gelderland

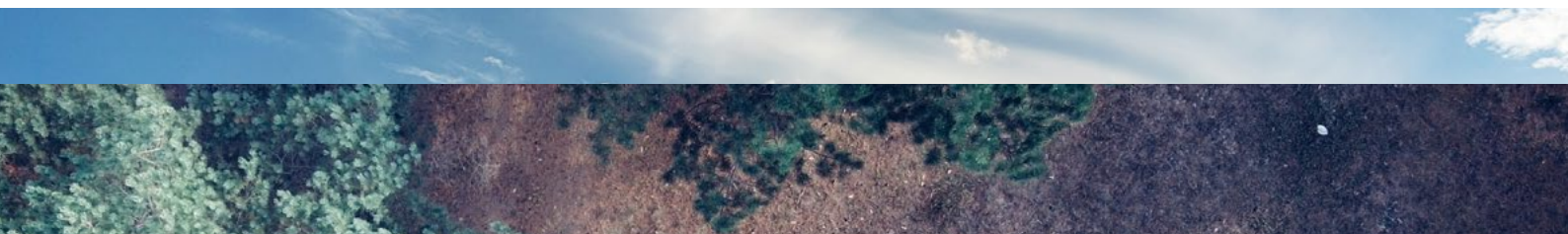
De provincie Gelderland ondersteunt vanuit vele programma’s initiatieven in het landelijk gebied met een relatie tot een duurzamere landbouw. Het zijn vaak gebiedsgerichte initiatieven waarbij met vele partijen analyses worden gemaakt en maatregelen worden ontwikkeld. Daarnaast heeft de provincie eigen programma’s, studies en projecten die kennis en praktische kaders opleveren.

Het Programma Verrijkende Landbouw, met financiering vanuit het Rijk, is het startpunt voor een brede maatschappelijke samenwerking om een nieuw/aangepast economisch rendabel landbouwsysteem te introduceren op basis van een gezond bodem- en watersysteem (zie ook www.verrijkendelandbouw.nl .

Programma’s en initiatieven in Gelderland kunnen voor het Programma Verrijkende Landbouw interessante nieuwe inzichten opleveren. Uit gesprekken met medewerkers van de provincie Gelderland blijkt dat de initiatieven wel resultaat en nieuwe inzichten opleveren, maar dat een daadwerkelijke opschaling en toepassing in de praktijk tegen problemen en obstakels oploopt.

Daarom gaat het programma Verrijkende Landbouw specifiek voor een groter samenhangend gebied zoals de provincie Gelderland de betrokkenheid van de provincie Gelderland inventariseren bij programma’s en initiatieven in het landelijk gebied met een relatie tot een nieuw landbouwsysteem. Er wordt voor deze initiatieven gekeken naar de succes- en faalfactoren en eventuele knelpunten voor de ontwikkeling van een nieuwe, verrijkende en duurzamere landbouw.

De ervaringen en resultaten, maar ook knelpunten en obstakels worden gedeeld en aanbevelingen worden ontwikkeld voor de verschillende schaalniveaus in beleid: lokaal, op provinciaal niveau en richting het Rijk.

Inmiddels zijn de interviews met de medewerkers van verschillende programma's binnen de provincie Gelderland gehouden. In veel interviews is aangegeven dat er veel versnippering is in verantwoordelijkheden, kennis, beleid, instrumenten, organisatie etc. Ook geeft men aan dat het in gebieden gaat om dilemma's rondom landgebruik en ruimtelijke ordening. Er is een impasse omdat er geen goed verdienmodel voor de boer is. In het najaar wordt de eindrapportage verwacht.

De GOO themagroep over de bodembiodiversiteit, landbouw, natuur en bebouwd gebied is betrokken en verzorgt mede de verspreiding en doorwerking van het resultaat.

Vragen? Wil je meer informatie?

Stuur dan een e-mail naar Ineke Nusselder (m.nusselder@gelderland.nl) van provincie Gelderland.

Om te(rug) te kijken

[Webinar ADS 9 juni: Omgevingswet en bodem](#)

[Geothermie sessie met IF van 4 juni 2020](#)

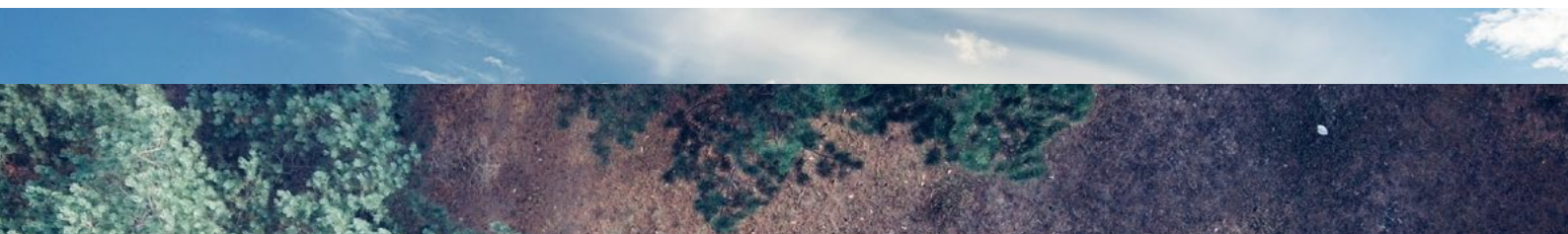
Om te lezen

Geef de bodem een stem in transities: maak het Nederland van 2050 mogelijk

Nederland heeft ambitie. Transitie die een decennium terug nog ondenkbaar leken staan nu hoog op de politieke agenda, tot vreugde van velen. Bijbehorend jaartal 2050, wat even ver weg als irreëel lijkt, is het moment dat het 'braafste jongetje van de klas' zijn huiswerk oplevert. Wat staat de bodem te wachten als we al onze transitie realiseren? Lees het artikel in het blad Bodem (zie bijlage).

Interbestuurlijk samenwerken nog meer volgens Global Goals

De Global Goals zijn juist in deze coronaperiode dé weg naar een weerbare toekomst, zei minister Kaag bij de online presentatie van de Vierde Nationale SDG Rapportage. Ook nationaal SDG coördinator Sandra Pellegrom stelde dat deze doelen juist nu gebruikt moeten worden als kompas voor beter herstel. Lees verder op de [website](#) van de VNG.

Nieuwe regeling voor vergoeding kosten drugsafvaldumping

Particulieren met schade op hun terrein door illegaal gedumpt drugsafval krijgen dankzij een nieuwe regeling de kosten van het opruimen 100 procent vergoed in plaats van voor de helft. Gemeenten behouden als mede-overheid van de Staat een compensatie van 50 procent voor de financiële schade van het opruimen van drugsafvaldumpingen. Voor de nieuwe subsidieregeling is jaarlijks 1 miljoen euro uitgetrokken tot en met 2024. Dat schrijft minister Grapperhaus van Justitie en Veiligheid vandaag in een brief aan de Tweede Kamer. Lees verder op de website rijksoverheid.nl .

De nieuwe bodemprofessional verbindt ondergrond en bovengrond

Voor grote maatschappelijke opgaven, zoals energietransitie en de klimaatadaptatie, is een ruimtelijke ontwikkeling nodig die samenwerking vergt tussen de professionals die boven de grond werkzaam, en zij die in de bodem en ondergrond werken. In Twente krijgen veelbelovende ontwerpprincipes vorm die deze disciplines bijeen brengen. En die helpen bij een nieuwe, zo noodzakelijke instroom van studenten. [Lees verder](#) .

Meldpunt bodemkwaliteit is aangesloten op Inspectieview Milieu

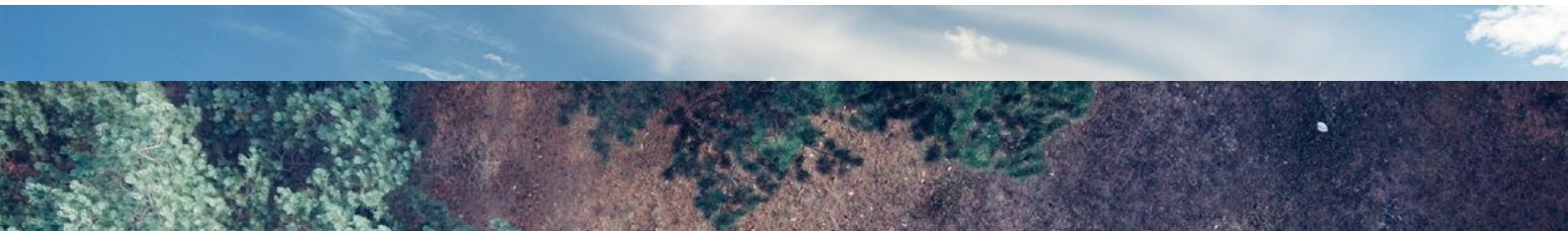
De meldgegevens van het Meldpunt bodemkwaliteit zijn voortaan ook te vinden in het portaal Inspectieview Milieu. De gegevens worden wekelijks aangeleverd. Inspectieview Milieu betreft een beveiligde applicatie die toezichthouders en vergunningverleners in staat stelt informatie over (toezicht)objecten te raadplegen. Deze informatie is toegankelijk via een beveiligde website. De informatie, zoals de resultaten van inspecties, is afkomstig van de inspectiediensten en een aantal landelijke meldpunten. Zij stellen hun data hiervoor beschikbaar. [Lees verder](#) .

Wijziging Regeling bodemkwaliteit (verwijzingen normdocumenten)

Op 8 juni 2020 is in de [Staatscourant](#) een wijziging van de Regeling bodemkwaliteit gepubliceerd. Deze treedt een dag later in werking. Behalve actualisatie van bijlage B, C en D is een wijziging over bodemenergie doorgevoerd, zijn uitvoeringsvraagstukken over asbest opgelost en is een foutieve verwijzing in artikel 4.10.2 hersteld. Ook is Regeling acceptatie afvalstoffen op stortplaatsen geactualiseerd. Lees verder op de website van [Bodem+](#) . Zie ook het bericht op de [website van SIKB](#) .

Stakeholderbijeenkomst RESANAT (10 september)

Het RESANAT project heeft als doel om de praktische toepasbaarheid van nature-based sanerings-, beheers- en monitoringstechnieken te vergroten, enerzijds, en anderzijds, met de bodemsaneringssector, onderlinge ervaringen en ontwikkelingen binnen de sector uitwisselen. Bent u werkzaam in de bodemsaneringssector en geïnteresseerd in nieuwe technieken rond nature-based saneren? Dan bent u welkom op de stakeholderbijeenkomst van het RESANAT project op 10 september 2020. [Lees verder](#) .

Extra aandacht voor Basisregistratie ondergrond (BRO)

1. Basisregistratie geeft zicht op ondergrondse drukte

Warmtenetten, elektriciteitsnetten, woningbouw: opgaven die ruimte vragen. Ook onder de grond. De Basisregistratie Ondergrond (BRO) maakt via metingen en 3D-modellen zichtbaar wat zich waar bevindt. Het ministerie van BZK heeft de BRO nodig voor betrouwbare inzichten rondom ruimtelijk beleid. Daarom werkt het ministerie samen met medeoverheden en ketenpartners als het Kadaster aan de BRO. In 2015 werd Martin Peersmann voor BZK programmamanager voor de BRO: “De BRO moet helpen om goede integrale beleidsanalyses te maken voor de grote maatschappelijke opgaven: energietransitie, klimaatbestendigheid, duurzame economische groei en toekomstbestendig landelijk gebied.” Lees verder op de [website van Binnenlands Bestuur](#) .

Nieuwsbrief BRO (mei 2020)

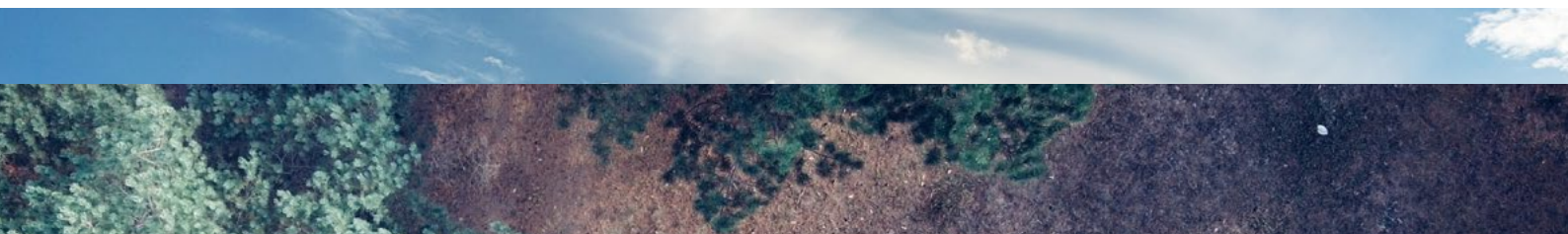
2. Bodembiodiversiteit, landbouw, natuur en bebouwd gebied:

- Geen laaghangend fruit binnen landbouw- en voedselbeleid

Het PBL heeft in het rapport Kansrijk landbouw- en voedselbeleid op basis van het politieke en maatschappelijke debat een breed spectrum aan mogelijke beleidsmaatregelen geïnventariseerd en geanalyseerd op effectiviteit, uitvoerbaarheid en juridische legitimiteit. Uiteindelijk zijn 27 beleidsmaatregelen beschouwd in de kernthema's gezond en duurzaam voedsel, het sluiten van kringlopen, de balans tussen landbouw en natuur en het duurzaam verdienvermogen in de landbouw. Uit het rapport blijkt dat er geen laaghangend fruit is, dat wil zeggen dat geen van de maatregelen positief werkt voor alle beschouwde opgaven op het gebied van de leefomgeving, de economie en sociale aspecten, en tegelijkertijd gemakkelijk te nemen is. Welke maatregelen met welke effecten het meest relevant zijn om problemen binnen het landbouw- en voedselsysteem op te lossen is een politieke keuze. Lees verder op de [website van het PBL](#) .

- Voedselbossen: kansen voor gemeentes, provincies en waterschappen (7 juli)

Werkt u bij een gemeente, provincie, of waterschap? U bent van harte uitgenodigd voor de eerste online kennisbijeenkomst op 7 juli van 14.00 tot 16.30 uur die we vanuit de Green Deal Voedselbossen organiseren voor regionale overheden (provincies, gemeentes en waterschappen). Doel van de bijeenkomst is de uitwisseling en het vastleggen van kennis op het gebied van beleid, wet- en regelgeving rondom voedselbossen.

- **Pilotregeling voor experimenten kringlooplandbouw**

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en provincies hebben afspraken gemaakt om focus aan te brengen op klimaat, kringlooplandbouw en biodiversiteit binnen het zogenoemde plattelandsontwikkeling-transitieprogramma (POP) tot het nieuwe Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van kracht is. Onderdeel van dit transitieprogramma is een nieuwe pilotregeling om te experimenteren hoe het toekomstig GLB beter ingezet kan worden om kringlooplandbouw in een divers boerenlandschap te realiseren

- **Naar een nieuw ruimtelijk perspectief voor de landbouw**

Nederland heeft behoefte aan een nieuw ruimtelijk perspectief voor de landbouw. De inzet van ontwerp kan helpen om de transformatie van de landbouw te versnellen en alle betrokken partijen te verleiden actief mee te doen. Dat stelt het College van Rijkadviseurs in een advies naar aanleiding van de ontwerpprijsvraag Brood en Spelen

- **Het grondwater geplunderd, de natuur heeft het nakijken (Trouw)**

3. Grondwatersystemen& klimaatadaptatie

Kennis voor klimaatadaptatie: een kwestie van dwarsverbanden leggen

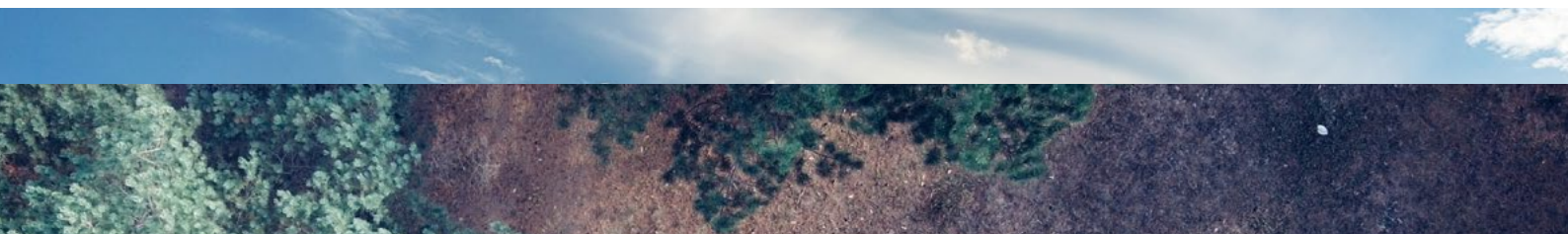
Klimaatadaptatie – hoe pak je dat eigenlijk aan? Dat is een vraag waar veel gemeenten mee worstelen. Veel kennis is al beschikbaar, maar bereikt die kennis de gemeenten voldoende? En andersom: hoe bereiken de kennisvragen de partijen die de kennis ontwikkelen? ‘De kunst is die kennis te vatten in toegankelijke tools’, aldus ontwikkelaars. De bal ligt ook bij gemeenten: die moeten actief aan de slag.

Meerjarig onderzoek naar klimaatadaptieve inrichting hoge zandgronden

Het is droog in Nederland en de regen die valt, komt steeds vaker in de vorm van piekbuien. De hooggelegen zandgronden van Nederland zijn niet ingericht op deze effecten van klimaatverandering. De komende vier jaar gaan 24 partijen onderzoeken hoe het water- en bodemsysteem op de zandgronden klimaatadaptief kan worden ingericht voor onder andere landbouw en natuur.

Een bijzondere rol voor provincies

Provincies hebben een verbindende rol in klimaatadaptatie. Zij voeren de regie op grote vraagstukken zoals de energietransitie, woningbouw en regionale ruimtelijke inrichting. Op 11 mei verscheen een position paper waarin de provincies hun kijk op die rol geven. De provincie Utrecht bracht al een Programma Klimaatadaptatie naar buiten en legt dit voor aan Provinciale Staten.

Oproep voor Impulsregeling: geef regiosamenstelling door

Decentrale overheden kunnen vanaf 1 januari 2021 gebruikmaken van de Impulsregeling klimaatadaptatie. De partijen in een werkregio dienen samen een investeringsvoorstel in bij het Rijk. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) werkt nu aan de invulling van de ministeriële regeling en verzoekt werkregio's informatie over de samenstelling door te geven.

De Klimateffectatlas is vernieuwd

Ben je benieuwd wat de (toekomstige) dreigingen zijn van overstromingen, wateroverlast, droogte en hitte in jouw gebied? De Klimateffectatlas geeft je een eerste indruk. Onlangs kreeg de atlas een update. Hij bevat nieuwe informatie over hitte en een uitgebreide kansenkaart voor de gevolgbeperving van overstromingen.

4. Energietransitie en bodem

23 juni Online bijeenkomst Platform 31: Energietransitie versnellen met de Omgevingswet

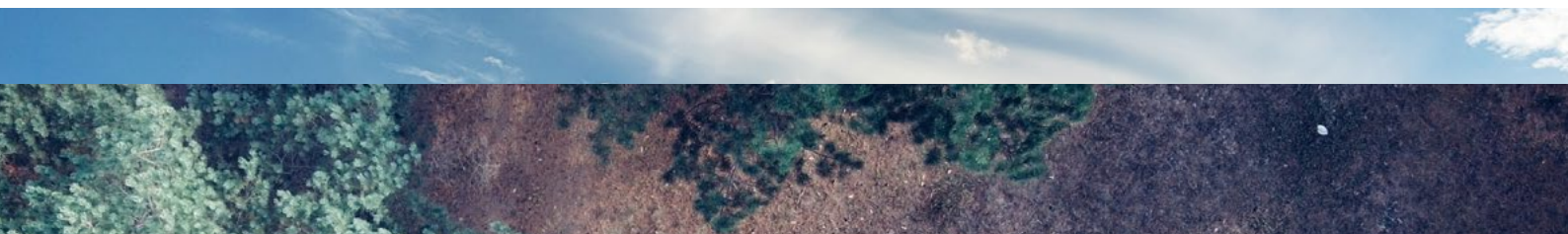
Tijdens de online bijeenkomst Energietransitie versnellen met de Omgevingswet van Platform 31 op 23 juni 2020 hoort u de ervaringen van 8 gemeenten die zich verdiept hebben in de kansen om de energietransitie te versnellen met de Omgevingswet.

De ontwikkeling en groei van de geothermiesector

Geothermie is de winning van de warmte die van nature aanwezig is in de aarde. Door warm water uit de ondergrond op te pompen (hoe dieper hoe warmer) kunnen bovengronds huizen, kassen of industrie worden verwarmd. Een pomp laat het afgekoelde water weer terugstromen in dezelfde aardlaag, waarna het weer opwarmt. Hiermee is geothermie een duurzame en bovendien voorspelbare vorm van energiewinning. De afgelopen tijd zijn er in Nederland stappen gezet om de geothermiesector verder te laten ontwikkelen en groeien. Een uitgebreide beleidsbrief gaat in op de gedane en toekomstige inspanningen op dit gebied en bespreekt het juridisch kader dat voor de bredere uitrol van geothermie nodig is.

4 kansen voor de RES in de Omgevingswet

Welke mogelijkheden bieden de instrumenten van de Omgevingswet om te komen tot realisatie van de doelen en ambities uit de Regionale Energiestrategie (RES)? Adviseurs Anouk Paris, Sanne Veldhuizen en Nick Bijlsma benoemen in dit artikel vier kansen.

Het nieuws uit Gelderland

[Pissebed van 245 miljoen jaar oud gevonden in Winterswijk](#)

Onderzoekers hebben in een steengroeve in Winterswijk een fossiel ontdekt van een pissebed dat pakweg 245 miljoen jaar oud is. Nooit eerder werd zo'n oud pissebedfossiel gevonden in Nederland. Het gaat om een tot nu toe onbekende soort, zeggen paleontologen van de Universiteit Utrecht.

[Verkennend rekenen aan grootschalige infiltratie op de Veluwe](#)

Het Veluwemassief is zeer geschikt om extra water in de ondergrond vast te houden. De afwezigheid van ontwatering is daarbij het meest belangrijke kenmerk. Model resultaten laten zien dat er een optimalisatie mogelijk is wat betreft infiltratiefluxen, oppervlakken van vennen en de ruimtelijke spreiding daarvan.

[Weg vrij voor sanering grond woonwagenkamp in Arnhem](#)

De bewoners van het woonwagenkamp aan de Bethaniënstraat in de Arnhemse wijk Presikhaaf kunnen er op rekenen dat de vervuilde geluidswal en grond van hun terrein wordt gesaneerd.

[Omgevingseffectrapport omgevingsvisie Nijmegen bijna compleet](#)

De milieueffecten voor de Omgevingsvisie Nijmegen zijn, op natuur na, goed beschreven in het aangepaste omgevingseffectrapport. Dat zegt de Commissie voor de milieueffectrapportage in haar advies over dit rapport. De gemeenteraad had de Commissie gevraagd het rapport opnieuw te beoordelen.

[Regio Arnhem Nijmegen wil méér dan klimaatwinst \(provincie Gelderland\)](#)

[Talloze problemen door droogte in Gelderland \(De Gelderlander\)](#)

[Concept Regionale Energiestrategieën vastgesteld \(provincie Gelderland\)](#)

Het nieuws uit Twente

[Nieuwsbrief](#) onder Twente zomer 2020

GOO@gelderland.nl
Ron Nap, netwerkcoördinator
[linkedin.com/company/gelders-ondergrond-overleg](https://www.linkedin.com/company/gelders-ondergrond-overleg)
<https://goo.gelderseomgevingsdiensten.nl>

